

Ovaj letak je pripremljen u okviru projekta "Integriranje klimatskih promjena u smanjenje rizika od poplava u slivu rijeke Vrbas", koji finansira Globalni fond za okoliš (GEF), a sprovodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u Bosni i Hercegovini.

Sadržaj ovog letka ne odražava nužno stavove donatora i partnera, niti Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

www.ba.undp.org

@UNDPBIH

#VrbasProject

POPLAVE: BOLJA SPREMNOST - MANJA ŠTETA

Pravovremena i adekvatna
priprema na poplave

šteta manja za
više od 50%

Poplave su najčešća prirodna nepogoda u Bosni i Hercegovini koja pričinjava više od 60 posto štete u odnosu na druge katastrofalne pojave. Najčešće nastaju izlivanjem rijeka i bujičnih vodotoka, usljed dugotrajnih i/ili obilnih padavina ili naglog otapanja velikih količina snijega. Bujične poplave se javljaju u kratkom vremenskom roku i imaju veliku razornu moć - uništavaju puteve, kuće, utiču na stvaranje klizišta.

Poplavu ne možemo spriječiti, ali možemo smanjiti njene štetne efekte - ljudske žrtve i materijalnu štetu.

Svi stanovnici su dužni zaštititi svoju imovinu i ukućane od poplave.

Uloga civilne zaštite u slučaju poplave je da:

Organizuje i koordiniše sprovođenje mjera i zadataka definisanim Planom zaštite i spasavanja.

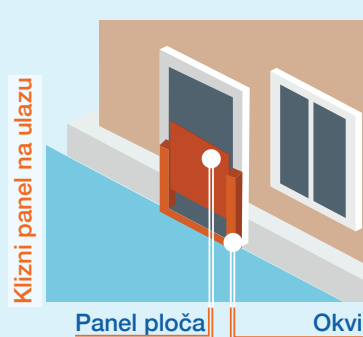
Informiše javnost o opasnostima i daje neophodna uputstva.

Organizuje i upravlja pripadnicima civilne zaštite u toku zaštite i spasavanja (obavještava građane, organizuje evakuaciju, obezbjeđuje komunikaciju, dostavu hrane i vode najugroženijima, organizuje i rukovodi zaštitom i spasavanjem).

PRIJE POPLAVE - budite spremni, smanjite štetu!

- Izbjegavajte **GRAĐENJE OBJEKATA** u plavnoj zoni! Prije građe se raspitajte u lokalnoj upravi ili na web stranici <http://vrb.pmfbl.org/> u kojoj zoni opasnosti se nalazi lokacija planirana za gradnju.
- Ukoliko se objekat nalazi u plavnoj zoni adaptirajte ga za moguće poplave: obložite prizemni/podrumski dio objekta vodonepropusnim materijalom (obloge, hidroizolacioni premazi, keramičke pločice), podignite instalacije iznad očekivanog nivoa plavljenja (npr. 1,5m).
- Pripremite zaštitne ploče za vrata ili alternativna jeftina rješenja (vreće i pijesak, streč plastična folija i sl.) koja mogu spriječiti ulazak vode kroz vanjske otvore. Od ključnog značaja za smanjenje štete je **SPRIJEČITI ULAZAK VODE U OBJEKAT**.
- Instalirajte nepovratni ventil na glavni kanalizacioni odvod kako biste spriječili vraćanje kanalizacione vode u objekat tokom perioda poplave.

- Zajedno sa komšijama očistite kanale i odvode u vašem naselju.
- Osigurajte imovinu od poplave.
- Ne bacajte otpad u potoke i rječna korita.
- Ukoliko ste u mogućnosti izgradite sopstvenu zaštitu oko objekta (betonska/zidana ograda, zemljani nasip) ili pripremite materijal za njeno postavljanje za slučaj potrebe (privremene barijere: vreće i pijesak).

NADOLAZEĆA OPASNOST OD POPLAVE - poplava dolazi...

- Pratite medijske objave i uputstva službe za zaštitu i spasavanje.
- Pripremite paket osnovnih namirnica: flaširana voda, konzervirana hrana, hrana za bebe ako je potrebna, lijekove koje koristite, baterijsku lampu, radio prijemnik na baterije, pribor za prvu pomoć, pribor za ličnu higijenu.
- Spakujte važne dokumente, dragocijenosti i fotografije u plastičnu foliju i odložite u prostoriju na višem spratu.
- Zatvorite šahove i druge otvore na tlu.
- Prenesite namještaj, električne uređaje i druge stvari i vrijednosti na gornji sprat objekta.
- Očistite kadu i druge veće posude i napravite zalihe čiste vode. Isključite električne uređaje i glavni strujni prekidač ukoliko je tako sugerisano.

Postavite privremene barijere oko objekta (ranije pripremljene), vreće za pijesak puniti samo do pola, slagati po principu zida od cigli!

- Prevezite motorna vozila na najbliža uzvišenja do kojih voda ne može prodrijeti.
- Provjerite sa komšijama ili posebno osjetljivim članovima zajednice (bolesni, stari, trudnice i sl.) da li su upoznati sa upozorenjima i adekvatno pripremljeni (pomozite komšijama!).

Postavite zaštitne ploče za vrata ili alternativna jeftina rješenja koja mogu spriječiti ulazak vode kroz vanjske otvore objekta (streč plastična folija + vreće sa pijeskom i sl.).

- Isplanirajte mogućnost premještanja životinja na sigurnu lokaciju, stočnu hranu, pesticide i druge hemikalije premjestite na štalske tavane.
- Pripremite gumene čizme i rukavice.
- Ukoliko je naređena evakuacija, evakuišite se prema uputstvu.

U TOKU POPLAVE...

- Pratite novosti i obavještenja na lokalnom radiju.
- Nipošto ne hodajte kroz vodu koja se kreće/teče. U slučaju potrebe krećite se kroz vodu koja miruje i koristite štap kako biste ispitali teren u pravcu kome se krećete.
- Ne vozite automobile kroz vodu - pri dubini od samo 30 cm gubite kontrolu nad vozilom.
- Isključite i ne dirajte električne uređaje.
- Ako vam je voda zamućena ne smijete je piti - koristite prethodno pripremljene zalihe čiste vode.
- Izbjegavajte kontakt sa plavnom vodom - ona je kontaminirana kanalizacijom, drugim otpadima i hemikalijama.
- Održavanje lične higijene je vrlo važno: obavezno sapunom prati ruke prije jela i nakon bilo kakvog kontakta sa plavnom vodom. Posebno obratiti pažnju na čistoću ruku djece!
- Poslušajte instrukcije policije i lokalne službe za spašavanje, naročito ako je data instrukcija za evakuaciju.
- Ukoliko niste evakuisali domaće životinje, u slučaju ulaska vode, oslobodite ih iz objekta.

Zajedno sa komšijama osigurajte da postavljene zaštitne mjere u vašem naselju budu efektivnije.

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE

Nadolazeća opasnost

- Uključite radio ili TV prijemnik!
- Poslušajte saopštenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno preduzeti! Preduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.

Neposredna opasnost

- Uključite radio ili TV prijemnik!
- Poslušajte saopštenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno preduzeti! Hitno preduzmite mjere zaštite iz saopštenja!

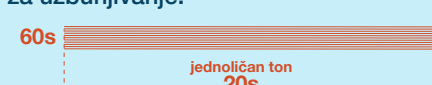
Vatrogasna uzbuna

- Ostanite mirni!
- Znak za uzbuñivanje odnosi se na pripadnike vatrogasne službe i drugih službi zaštite i spasavanja koje odmah trebaju postupiti u skladu sa utvrđenim planovima.

Prestanak opasnosti

- Možete prestati provoditi mjere zaštite iz saopštenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spasavanja koje provode snage zaštite i spasavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sistema za uzbuñivanje.

VAŽNI TELEFONI:

121 CIVILNA ZAŠTITA

122 POLICIJA

123 VATROGASCI

124 HITNA POMOĆ